ANUL III.—No. 846 —EDIȚIA A TREIA— MARȚI 6 MAIU 1897

LUMEA NOUĂ

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRATIEI ROMÎNE

ABONAMENTE

UN NUMĂR 1 BAN!

ANUNCIURI

REDACȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL.

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL.

COLEGIUL INTAIŬ CITADELA CIOCOIEASCA

—REZULTATELE ALEGERILOR-.INCETAREA OSTELITAȚILOR—

Extensiunea Drepturilor Politice

Romînia a primit cu resignare un ciclu de cinci-spre-zece articole, intitulat „Istoria uneĭ Ficțiunĭ“ și apărut în organul francez al reacțiuneĭ, *L'indépendance roumaine*.

A-zĭ cînd Romînia a învins cu eroism încercările de intoxicare ale foaeĭ franceze și cînd „Istoria uneĭ ficțiunĭ“ face prin'tr'un ultim și irevocabil (sperăm !) articol, intrarea în domeniul prăfuit al Bibliotecilor și Archivelor —a-zĭ, să ne facem creștineasca datorie de a arunca o ultimă lopată de țărînă asupra nefericiteĭ ftizice, care merge la groapă în sunetul clopotelor din sfînta „Clopotniță“ a palatuluĭ „Independențeĭ“.

* * *

Cu limbă de moarte nefericita ne spune să nu ne gîndim la extinderea drepturilor politice în Romînia.

Nimic nu e maĭ dureros de cît să fi silit să nu daĭ ascultare sfaturilor uneĭ muribunde—dar e cu neputință să-ĭ satisfacem ultima dorință.

Așa e, cum zice muribunda : recunoaștem toate relele semnalate, toate viciile electorale și parlamentare ale constituționalismuluĭ de a-zĭ și „facem din răul semnalat un ar„gument în favoarea extensiuneĭ și „maĭ marĭ a *prerogativelor populare*“. Adevărat ; noĭ cerem „o Cameră „unică aleasă prin sufragiul univer„sal, fără condițiĭ de capacitate“.

Muribunda ne sfătuește :

Relele semnalate nu provin din pricină că poporul n'are destule drepturĭ, ci pentru că nu știe să-șĭ exercite acele pe carĭ le are.

Și muribunda ne maĭ întreabă :

«Prin ce fenomen peste fire masa iletraților, «nevoiașilor și inconștienților, carĭ de abia aŭ «sentimentul propriei lor individualitățĭ, se vor «arăta eĭ maĭ independențĭ, maĭ moralĭ, maĭ «competențĭ de cît elementele carĭ formează «păturile superioare ale societățeĭ ?

«Și apoĭ, din pură rațiune, de ce în ordin «moral, aceeași măsură pentru toate taliile, «pentru omul tînăr fără experiență, ca și pen«tru tatul de familie, pe care respunderile l'aŭ «disciplinat și copt, pentru obscurul student «ca și pentru savantul ilustru, pentru umilul «lucrător ca și pentru cele maĭ marĭ gloriĭ ale «țăriĭ» etc.

* * *

Să luăm povețile cu șir :

Oare adevărat să fie că relele politice de a-zĭ provin din pricină că poporul nu *știe* să exercite drepturile pe carĭ le are ?

Noĭ credem că nu e adevărat, ci că mult maĭ adevărat e că nu *poate* să-șĭ exercite drepturile sale — și de la a *ști* pînă la a *putea* e drum de făcut !

Nu poate poporul să-șĭ exercite drepturile sale, pentru că de cîte orĭ „iletrațiĭ, nevoiașiĭ și inconștiențiĭ, carĭ de abea aŭ sentimentul propriei lor individualitățĭ“ aŭ căutat să aleagă pe cine voiaŭ eĭ, de atîtea orĭ ministrul, sprijinit de camerele colegiilor restrînse de a-zĭ, a anulat prin disolvărĭ voința lor, de atîtea orĭ subprefectul a intervenit cu gîrbaciul, știind bine că oameniĭ de castă, miniștriĭ, deputațiĭ și senatoriĭ eșițĭ din cercul vițiat al celor treĭ și două colegiĭ, nu se vor atinge de el, din potrivă, îl vor susține.

Exemplele sînt nenumărate. Dar ce voește să știe autorul „Istorieĭ uneĭ ficțiunĭ“ de țeraniĭ din Tudora, Cristoștĭ, etc ?

Pentru *putința* tocmaĭ de a-șĭ exercita drepturile sale politice, trebue ca aceste dreptur̆ ale poporuluĭ să fie complecte, să nu fie paralizate prin colosala disproporție dintre ele și drepturile marilor industrialĭ, proprietarilor, cărturarilor, plus biciul de foc al uneĭ administrațiĭ mizerabile ; trebue *egalizarea drepturilor ce sînt a se exercita și egalizarea mijloacelor de exercitare a acelor drepturi* ; trebue într'un cuvînt: „extinderea drepturilor politice“ trebue: *Votul universal.* Și atuncĭ prin nicĭ un soiŭ de „fenomen supranatural“, ci numaĭ prin faptul că nu va maĭ suferi apăsarea privilegiaților colegiuluĭ I și II și presiunea administrativă de a-zĭ poporul va putea să-șĭ exercite drepturile sale.

Că va fi maĭ independent, maĭ competent și maĭ moral în exercitarea aceasta e o chezășie în chiar faptul că e „nevoiaș“, decĭ n'are de cerut moșiĭ de ale statuluĭ în arendă, nicĭ concursul administrațieĭ la munca cîmpuluĭ, că e „iletrat“ și decĭ nu va cere nicĭ funcțiĭ nicĭ burse de la stat, cum sînt ținuțĭ s'o facă „independențiĭ, competențiĭ și moraliĭ“ cetățenĭ din colegiul I și II de a-zĭ.

Omuluĭ din popor, tocmaĭ din aste pricinĭ, *îĭ ajunge pentru competența politică,* „sentimentul proprieĭ individualitățĭ“ : sentimentul foameĭ, sentimentul de a plăti maĭ puține birurĭ, sentimentul de a nu fi schingiuit și necinstit de ciocoĭ și instrumentele lor administrative.

Aceasta e teoria noastră, a socialiștilor.

Cît privește argumentul „rațiuneĭ pure“, la care în desperare de cauză, aleargă autorul „Istorieĭ uneĭ ficțiunĭ“, apoĭ nu-l vom lăsa să facă, în interesul deplorabeleĭ sale argumentărĭ, o săritură absurdisimă din punct de vedere logic.

D-sa se întreabă de o dată, de ce, „*în ordin moral*, aceea-șĭ măsură, pen„tru tinerĭ și părințiĭ lor, pentru stu„dențĭ și savanțĭ, pentru lucrătorĭ și „oameniĭ glorioșĭ aĭ țăreĭ“, etc ?

Nu! In ordin moral, părintele îșĭ are ascedentul săŭ asupra fiilor, asupra familieĭ ; savantul asupra studenților și lumeĭ pe care o luminează, gloriile țăreĭ asupra contemporanilor și urmașilor acestora—dar acesta n'are nimic a face cu *ordinul politic*, unde fie-care : fie că ar face parte din categoria „părinților“, fie din-tr'acea a „fiilor“, fie din a „studenților obscurĭ“ saŭ a „savanților“, a „lucrătorilor“ saŭ gloriilor țăreĭ“, e pe lîngă astea și *cetățean, individ cu interese în societate* și decĭ trebuie să fie egal cu toțiĭ în conducerea aceleĭ societățĭ.

...Si cu acestea, depun o lacrimă pe mormîntul „Istorieĭ uneĭ Ficțiunĭ“ și trec la ordinea zileĭ.

M. Dobrin

REZULTATELE ALEGERILOR DE ERI

Două constatărĭ sînt de-ocamdată de făcut pe urma rezultatelor alegerilor de ierĭ:

1) Colegiul I de Senat și Cameră devine din ce în ce maĭ mult o citadelă reacționară.

2) Partidul liberal, sub conducerea glorioasă a d-luĭ Sturdza, nu maĭ poate obține o victorie electorală, nu numaĭ la Ploeștĭ, dar nicĭ la Vasluĭ.

Balotajele din Prahova și Vasluĭŭ sînt condamnarea definitivă a regimuluĭ electoral de azĭ: marea burghezie, parvenită prin sforțările politice ale generațieĭ de la 48, s'a aristocratizat și nu se maĭ simte bine de cît alăturea de ciocoime.

Dacă în Ploeștĭ, «Cetatea liberalismuluĭ și ademocrațieĭ», candidatul liberal-național cade în balotaj la colegiul I de Cameră, iar candidatul liberal-democrat nu întrunește de cât 30 de voturĭ, ar fi de dorit s'o spună *Voința Națională*, s'o spună *Dreptatea* și *Democratul* bătrînuluĭ C. T. Grigorescu :

Ce maĭ poate aștepta liberalismul și democrația de la colegiul I de azĭ ?

Venit'a momentul să se zdrobească, printr'o largă reformă electorală, casta reacționară a colegiuluĭ I ?

Și dacă d. Sturdza și aceĭ ce-l înconjoară nu văd aceasta, atuncĭ pot intra fără rezervă în pardidul ciocoilor, ca să se lămurească odată taberele politice.

Ziua de ierĭ a adus o armă maĭ mult luptătorilor pentru sufragiul universal.

PENTRU D. MINISTRU de REZBOIŬ

Sînt 9 zile de cînd am denunțat d-luĭ ministru de războiŭ niște îngrozitoare barbariĭ militare, carĭ s'ar fi petrecînd la „Hala de ochĭ“ din orașul Roman.

In afară de expunerea faptelor, ne-am oprit de la orĭ-ce comentariĭ, numaĭ pentru cuvîntul că vroiam să vedem ce vor face autoritățile militare. D. ministru de războiŭ, căruia ne adresasem ca să numească o anchetă și să limpezească ce e adevărat din acuzările carĭ se aduc locotenentuluĭ Voiculescu, n'a făcut pînă în momentul de față absolut nimic.

Și era vorba nu de un singur soldat, ci de o hală întreagă de bolnavĭ supușĭ la muncĭ oribile, maltratațĭ, încarcerațĭ și legațĭ în lanțurĭ... Era vorba de dezertărĭ în masă, de nepăsarea medicilor și de neglijența revoltătoare a autorităților militare locale.

Crede oare d. ministru de războiŭ că aceste fapte nu merită atenția d-sale ?

Noĭ nu ne-am făcut încă deplină siguranță asupra adevăruluĭ acestor oribile barbariĭ, dar dacă d. ministru de războiŭ continuă a sta nepăsător la o așa de gravă denunțare și refuză de a numi ancheta cerută, noĭ vom avea motive să credem că d-sa vrea să acopere prin tăcere niște cruzimĭ ne maĭ pomenite, și această numaĭ cinste nu poate face d-luĭ general Berendeĭ.

Incă odată decĭ, cerem anchetă.

Fix.

ARMATA EUROPEI

Efectivul în timp de pace și de războiŭ. — Fatalitatea Creștereĭ. — Națiunea înarmata

In vremurile aceste de înarmare generală o socoteală care să arate exact numărul oamenilor din întreaga Europă răpițĭ de la producție pentru trebuințile militarismuluĭ, va fi ca un duș de apă rece pe capetele înfierbîntate ale partizanilor înfocațĭ ai armateĭ permanente.

Cifrele pe carĭ le vom da nu sînt exagerate ; dîmpotrivă ele privesc efectivul anilor trecuțĭ, cînd teama de războiŭ încă nu exista și prin urmare sînt inferioare celor adevărate.

Europa în timp de pace are un total de 3.485.588 *de oamenĭ încazarmațĭ. Dintre toate țările Franța este în frunte în cea ce privește militarismul cu* 590.380 *de soldațĭ. Romînia ocupă locul al 11-lea cu* 60.000 *de soldațĭ în timp de pace.*

In timp de războiŭ întreaga Europă concentrează 20.625.023 *de oamenĭ ! Aproape 21 de milioane de tinerĭ carĭ la o singură poruncă părăsesc căminile părinteștĭ, golesc fabricele, lasă pustiĭ satele pentru a se omorî uniĭ pe alțiĭ. Dintre toate statele Europa în timp de războiŭ tot Franța dă cel maĭ mare contigent, cu* 4.380.000 *de soldațĭ. Rusia e a 4-a cu 2,560.000 iar Romînia a 11-a cu 250.000 de oamenĭ. (In acest număr nu intră milițiile).*

* * *

După cum am spus aceste cifre sînt sub cele adevărate. In urma tulburărilor din Orient și maĭ ales în timpul războiuluĭ Greco-Turc aproape toate statele șĭ-aŭ creat și îșĭ crează regimente, divizĭĭ și corpurĭ nouĭ. Ceĭ carĭ o dată eraŭ dispensațĭ pentru diferite motive, astă-zĭ în mare parte sînt recrutațĭ de-a dreptul ; ceĭ slabĭ de constituție și carĭ n'ajung măsura cerută sînt amînațĭ ; statele carĭ aŭ coloniĭ cum e Franța, Anglia, Germania, îșĭ formează corpurĭ din populațiile coloniilor ; într'un cuvînt pe zi ce mergem atît efectivul armatelor în timp de pace cît și efectivul războiuluĭ sporește necontenit.

Această sporire e fatală căcĭ e determinată de însășĭ organizarea societățiĭ capitaliste de azĭ, pentru care războaele sînt o condiție de traiŭ.

* * *

Cifrele de maĭ sus daŭ de gîndit orĭ cuĭ se gîndește serios la urmările militarismuluĭ. In vremea de azi cînd toate ramurile activitățeĭ omeneștĭ aŭ luat un spor atît de considerabil, să răpeștĭ producțieĭ milioane de tinerĭ ca să-ĭ vîrĭ în cazarme, e un lucru care nu maĭ corespunde stadiuluĭ în care a ajuns azĭ democrația.

Militarismul, firesc pentru toată lumea pînă acum cîțĭ-va anĭ, începe a apărea ca o mare absurditate chiar burghejilor luminațĭ — nu maĭ vorbesc de proletariatul internațional.

Se impune dar o reformă care să înlăture această absurditate să dea avînt producțieĭ și să ia de pe pieptul popoarelor stînca grea a budgetelor militare.

Această reformă va fi de-o-camdată înarmarea națiuneĭ.

Dor.

RADICALII ENGLEJI ȘI RUSIA

Bernstein și «Vorwärts».

Ed. Bernstein, unul di'ntre capiĭ teoreticĭ aĭ social-democrațieĭ, a scris în «Vorwärts» de la Berlin, că liberaliĭ englezĭ elenofilĭ aŭ căutat să dea pe față intrigile Rusieĭ în chestia greco-turcă. Redacțiea luĭ «Vorwärts», s'a arătat necrezătoare și a pus un punct de întrebare cumpătat în fraza de căpetenie a luĭ Bernstein. Acesta decĭ s'a simțit dator a-șĭ dovedi afirmarea. Bernstein susține cu tărie că așa zișiĭ «Forwardmans» s'aŭ arătat în acela-șĭ timp dușmanĭ aĭ Rusieĭ și prietenĭ aĭ grecilor. (Ca și social-democrațiĭ romînĭ N. R.)

Bătrînul Gladstone le-a slujit de model în această privință și de această dată. Acesta a numit la 13 Martie pe țarul Nicolae al II-lea «un tînăr fără cunoștințĭ și fără experiență, a căruĭ domnie e *«despotismul cel maĭ gol și maĭ desăvîrșit»*

Henry Norman despre Rusiea

Norman e reprezentantul ziaruluĭ «Daily Chronicle» și al mișcăreĭ progresiste, în Atena. La 21 (st. n.) Martie scrie : *«Ca să vedețĭ în ce cursă vicleană a căzut Greciea vă voiŭ da următoarele lămurirĭ, despre a căror exactitate garantez* : **Sultanul arătase ambasadoruluĭ grecesc, Mavrocordato, dorința de a se înțelege pacînic cu regele Georgios. Regele se arătase de asemenea foarte gata să ajungă la înțelegere pacînică. Cine s'a împotrivit însă? Nelidov, ambasadorul Rusieĭ, care, fiind rugat să facă** *pe țar arbitru, adecă mijlocitor, în această chestie,* **a declarat**, *în numele Rusieĭ,* **că Muraview, cancelarul țaruluĭ, respinge asemenea propunere, pe care o socoate ca o perfidie și tragere pe sfoară. Apoĭ Rusiea a apăsat asupra sultanuluĭ să declare războiŭ.**

Decĭ Rusia a împedecat ințelegerea pacînică între Turciea și Greçiea ! Iar la 7 Aprilie Norman depeșează că dacă urmează războiŭ folosul îl va trage Rusiea.

«Chronicle» după înfrîngerea de la Tîrnavos

Cele două state asiatice, Rusiea și Turciea s'aŭ aliat. Impăratul Germanieĭ, a căruĭ purtare n'o pricepe nimenĭ, face slujbă rusească. Rusiea a silit pe sultan la un războiŭ, pe care nu-l vroia. Rusia a oprit entuziasmul Serbilor si Bulgarilor, carĭ n'aŭ uitat încă de suferințele de sub domniea Turcilor. Asiaticiĭ, Tătariĭ, și Moslemiĭ, aŭ pus în jug Europa apuseană ! Rusiea de astă-zĭ e țara cu cel maĭ răŭ despotism și cea maĭ crudă netoleranță religioasă ; iar în popor neștiința e adîncă, maĭ adîncă de cît Oceanul, dar totu-șĭ nu așa de primejdioasă, ca ticăloasa diplomație, care se arată de la Lobanov încoace în politica externă a Rusieĭ. Astă putere creștină ține 'n frîŭ Europa prin ajutorul oștilor turceștĭ, a căror mînĭ nu s'aŭ uscat încă de sîngele bărbaților, femeilor și copiilor de Armenĭ.

Wirtus

DARWIN SI MARX [1]

Două nume carĭ sînt legate de veacul al XIX-lea și carĭ poate îl va face cunoscut veacurilor viitoare sînt : Darwin și Marx. Fie-care din eĭ, în știința sa specială, biologia pentru unul, economia politica pentru altul, aŭ făcut descoperirĭ menite să revoluționeze nu numaĭ știința dar și gîndirea și viața omenireĭ. O scurtă paralelă va da o idee despre lucrările lor și despre principiile generale ce călăuzesc aceste lucrărĭ, cum și despre viața și caracterul lor.

I. Opere

Numărăm pe cele maĭ importante. Prima operă a luĭ Darwin e *Călătoria unuĭ naturalist în jurul lumeĭ,* una din cele maĭ bune opere pentru copiĭ. Autorul a publicat-o pe la 1836, cind era în vîrstă de 27 anĭ, după ce 5 anĭ de-a rîndul călătorise culegînd observațiunĭ. Operele carĭ aŭ urmat apoĭ, se ocupaŭ de chestiĭ zoologice. In *Observațiunĭ geologice asupra insulelor vulcanice* și în *Observațiunĭ geologice asupra Americeĭ Meridionale* se coprind o masă de fapte și cîte-va observațiunĭ de mare interes. In *Recife de coraliu* găsim enunțată celebra teorie prin care Darwin explică origina și legătura ce există între cele treĭ forme de recife de coraliu. După această teorie, fundul Oceanuluĭ unde se formează coralĭĭ ar fi ușor inclinat. Cu toate atacurile inverșunate, această teorie e adoptată și azĭ pentru a explica un mare număr de fenomene.

Un grup al lucrărilor luĭ Darwin — dacă le clasăm nu după ordinea cronologică, ci după subiectele ce le tratează — se ocupă cu botanica. In *Fecundarea orchideelor, Plantele agățătoare, Plantele insectivore, Fecundarea directă și încrucișată, Diferitele forme de florĭ, Mișcarea la plante,* el lămurește un mare număr de chestiĭ și expune teoriĭ de cea maĭ mare importanță.

Operele zoologice sînt în număr de patru. *Ciripedia, Lepadidae fossiles, Balanidae fossiles* se ocupă cu ciripedele și glandele de mare, și sînt monumente de cercetărĭ de o mare răbdare. Dacă Darwin n'ar avea de cît aceste lucrărĭ — singurele de alt-fel carĭ nu pot fi înțelese de profanĭ — el încă ar fi unul di'ntre ceĭ maĭ marĭ savanțĭ aĭ veaculuĭ nostru. O altă lucrare : *Rolul viermilor în formațiunea pămîntuluĭ vegetal* coprinde un mare număr de experiențe interesante carĭ stabilesc principiile privitoare la raporturile între viermiĭ de pămînt și între formarea pămîntuluĭ vegetal. «Patru-zecĭ de anĭ am studiat obiceiurile viermilor», afirma Darwin.

Avem apoĭ patru opere asupra evoluțiuneĭ. Aproape toate lucrările luĭ Darwin aveaŭ de obiect maĭ mult saŭ maĭ puțin direct problemele despre origina și dezvoltarea ființelor organice, dezlegate prin ajutorul teorieĭ evoluționiste. In *Originea speciilor,* publicată în 1859, se proclama descoperirea că nenumăratele speciĭ de plante și animale nu se datoresc unor acte particulare de creațiune, dar s'aŭ dezvoltat saŭ aŭ evoluat puțin cîte puțin din forme preexistente. Primită cu o izbucnire neasemănată de indignare și blestem de către savanțiĭ protivnicĭ teorieĭ evoluționiste, de clericĭ, jurnaliștĭ și de tot publicul care nicĭ n'o citise, ea ajunge, numaĭ după 20 de anĭ, o operă clasică. Și de unde atuncĭ un predicator celebru striga : «Nu credețĭ în Darwin ; eŭ n'am citit nicĭ un rînd din cartea sa !», acum nicĭ un savant nu îndrăznește s'o maĭ combată, — lumea învățaților o ia ca bază pentru metoda lor, chiar clerul îĭ adoptă teoriile și caută să le adapteze învățămintelor bisericeĭ. Astă-zĭ numaĭ ignoranțiĭ se maĭ declară protivnicĭ noilor teoriĭ. 28 de anĭ lucrase Darwin la această operă, și nicĭ nu era încă s'o dea la lumină, dacă prieteniĭ săĭ — temîndu-se de sănătatea sa delicată — n'ar fi inzistat.

Ca răspuns acelora carĭ obiectaŭ că autorul nu dă destule fapte pentru stabilirea teorieĭ dezvoltate, Darwin publică în două marĭ volume opera : *Animalele și plantele în stare domestică,* în carĭ se găsește o masă enormă de observațiunĭ asupra plantelor și animalelor carĭ aŭ suferit înrîurirea modificătoare a omuluĭ. Aceste observațiunĭ aŭ fost punctul de plecare al teorieĭ evoluțiuneĭ ființelor viĭ.

Dar se maĭ obiecta că teoria evoluțiuneĭ, aplicabilă la plante și la animalele inferioare, nicĭ o dată nu s'ar aplica la om. Darwin răspunse și la această arogantă obiecțiune prin publicațiunea sa : *Descendența omuluĭ,* ale căreĭ concluziĭ sînt admise azĭ de toțĭ savanțiĭ cu renume — afară poate de unul.

In fine, el publică *Expresiunea emoțiunilor,* operă în care studiază și analizează diferite modurĭ prin carĭ omul îșĭ exprimă emoțiunile.

* * *

Să vedem acum operele luĭ Marx. Lăsînd la o parte lucrările publicate de el în jurnalele și revistele din toate limbele, prima operă ce tre-

1) Rezumat după studiul luĭ Edward Avelings, publicat în *Devenir Social* din luna Aprilie curent.

bue s'o menţionăm e *Critica economieĭ politice*, care coprinde germenul mareĭ şi clasiceĭ sale lucrărĭ : *Capitalul*. După cum Darwin în *Origina speciilor* ajungea la oare-carĭ concluziĭ, fără să fi produs toate faptele pe carĭ se intemeea, tot aşa Marx, în *Critica economieĭ politice* nu dă de cît cîte-va ideĭ despre concluziile sale economice. După cum Darwin în operele *Animalele şi plantele în starea domestică, Descendenţa omuluĭ, Expresiunea emoţiunilor* a reunit faptele şi a dedus maĭ complect teoriile sale, tot aşa Marx, în primele patru volume ale *Capitaluluĭ* a adunat faptele şi a stabilit baza teoriilor sale. O asemănare încă între *Origina speciilor* şi *Critica economieĭ politice*, e că amîndouă aŭ fost publicate în acela-şĭ an, 1859! Faptul acesta nu-ĭ de loc efectul întîmplăreĭ, dar rezultatul evoluţiuneĭ constante a gîndireĭ omeneştĭ, fenomen care explică şi descoperirea oxigenuluĭ, de pildă, în acela-şĭ timp, în Anglia de către Priestley, în Franţa de către Lavoisier şi în Suedia de Scheele.

In 1867 spăru în Germania primul volum din *Capitalul*, tradus în englezeşte în 1887 şĭ rezumat şi explicat studenţilor de Edward Aveling în 1892. Volumele II şi III aŭ fost publicate în Germania. Al IV-lea volum, care complectează opera luĭ Marx, există în manuscript, scris de însu-şĭ autorul şi se va publica în Germania în curînd sub direcţia luĭ Kautzky. Volumul I din *Capital* a fost tradus şi în franţuzeşte şi în alte limbĭ.

Ast-fel, opera monumentală a luĭ Marx va fi prezentată în curînd lumeĭ nu ca o statue incomplectă, dar în toate colosalele sale proporţiĭ.

Maĭ sînt şi alte opere ale luĭ Marx, de o importanţă maĭ mică, publicate în nemţeşte, franţuzeşte, ruseşte şi în alte limbĭ. Aşa sînt *Mizeria filosofieĭ*, răspuns la *Filosofia mizerieĭ* a luĭ Prudhon, *18 Brumar*, Karl Vogt, etc. Una din ultimele lucrărĭ ale luĭ Marx : *Revoluţie şi contra-revoluţie*, ocupîndu-se maĭ ales de evenimentele de la 1848, aruncă o vie lumină asupra cauzelor şi efectelor mareĭ mişcărĭ ce se produse atuncĭ în Europa ; în aceasta, ca şi în toate lucrările, găseştĭ trăsătura caracteristică a luĭ Marx : cunoştinţa extraordinară, aproape grozavă, a evenimentelor politice. O altă lucrare asupra chestieĭ Orientuluĭ şi a războiuluĭ din Crimeea, se va publica în curînd în Anglia.

* * *

Intr'un număr viitor vom continua arătînd modul de generalizare, viaţa şi caraterul acestor doĭ uriaşĭ aĭ gîndireĭ veacului al XIX-lea.

C. Z. B.

Al IV-lea Congres

AL SOCIAL-DEMOCRAŢIEI ROMINE

—Urmare şi fine—

Se trece la ordinea de zi şi se aduce în discuţie *Chestia Evreească*.

Edelstein. In congresele noastre se face mult caz pentru chestia evreiască, ceea-ce cred că n'ar trebui, — căcĭ noĭ trebuie să ne interesăm şi să luam hotărîrĭ pentru proletariatul internaţional, în general, din care face parte şi muncitorimea evreească.

La trecutul congres s'a hotarît că orĭ-ce candidat se va declara pentru imediata introducere a votuluĭ universal în ţara noastra şi pentru desfiinţarea legeĭ expulzărilor, va avea sprijinul partiduluĭ social-democrat în alegerĭ. Declar că orĭ-cîte hotarîrĭ de felul acesta se vor lua, vom fi siliţĭ să le călcăm, căcĭ nu se vor găsi candidaţĭ carĭ să primească amîndouă condiţiunile — nu se vor găsi *candidaţĭ filosemiţĭ* să se declare contra legeĭ expulzărilor. De aceea ne vedem siliţĭ să ştergem *legea expulzărilor* şi să dăm sprijinul tuturor acelor candidaţĭ carĭ se vor declara pentru *Votul Universal*. Iar dacă nu vom face aceasta, dacă vom menţine hotărîrea luată şi dacă, maĭ ales, vom căuta să păstrăm cu sfinţenie această hotărîre vom vedea cu durere reuşind în alegerĭ ceĭ maĭ reacţionarĭ candidaţĭ.

Prin hotărîrea ce vom lua în această chestie, să dovedim că ştim să scăpăm de *demagogism*, după cum am ştiut să ne scăpăm de *demagogĭ*.

Ţiŭ să amintesc prietenuluĭ Morţun de întrunirea de la *Dacia*, unde s'a adus în discuţie şi chestia Evreească — şi'l rog să ne lămurească.

Schulder. In programul partiduluĭ social-democrat, chestia Evreească nu e trecută ca un punct special. De aceea, în acest congres, partidul socialist ar trebui să-şĭ spue cuvîntul luĭ asupra acesteĭ chestiĭ. Ghelerter a plecat din partid din cauza Chestieĭ Evreeştĭ — şi ca să'ĭ arătăm că nu-ĭ sîntem duşmanĭ nicĭ luĭ nicĭ neamuluĭ din care face parte, vă rog să votaţĭ propunerea pe care d-l Nădejde a depus-o la biuroŭ.

Morţun. Regret că am fost pus în cauză de prietenul Edelstein. Aceĭ carĭ vor să vadă ce cred eŭ şi ce am făcut în chestia evreească, n'aŭ de cît să citească discursul ce-am ţinut în parlament şi care e publicat în broşura „Chestia evreiască."

Noĭ, social-democraţiĭ nu cunoaştem deosebire de naţie. Avem ca scop şi ca normă dezrobirea claseĭ muncitoare pe cale economică şi politică.

Chestia Evreească, nefiind o chestie specială, nu ne putem ocupa de dînsa de cît atuncĭ cînd găsim momentul oportun.

Acelora carĭ ne-aŭ părăsit pentru această chestie, putem să le zicem de acum înainte *drum bun şi paşaport de la partidul socialist*.

La *Dacia*, — cînd era în discuţie chestia *votuluĭ universal*, aceĭ carĭ aŭ făcut să se deschidă vorba şi de chestia evreească a fost ciocoimea de la *Epoca*, care zicea că lucrăm pentru drepturile «jidanilor». Atuncĭ am arătat că ciocoiĭ aŭ ocrotit pe „jidanĭ" numaĭ ca să-ĭ poată face interesele lor

La o întrunire publică, care nu era a partiduluĭ social-democrat, nu puteam să fac declaraţiĭ categorice în favoarea chestieĭ evreeştĭ, — căcĭ aşĭ fi riscat să pierd mulţĭ din aceĭ 39 deputaţĭ, carĭ aŭ votat pentru introducerea votuluĭ universal în ţara noastră.

Lăsaţi-ne să lucrăm cum tactul nostru politic ne dictează. iar dacă nu— duceţi-vă la Ghelerter.

Ţăranu citeşte următoarea propunere : depusă la biuroŭ de prietenul Nădejde :

„Să se modifice programul partideĭ ast-fel :

1) Votul universal tuturor cetăţenilor de la 20 anĭ în sus.

2) Drepturĭ politice pentru toţĭ supuşiĭ rominĭ de alte naţionalităţĭ, născuţĭ în ţară şi carĭ aŭ împlinit cererea legeĭ de recrutare.

3) Drepturĭ politice pentru femeĭ..

(s.s.) I. Nădejde Schulder, Christ. Panaitescu, Waismann, P. Carovicĭ, G. Florescu, Niculescu, Tache. Georgescu, Moise Iancu.

Propunerea se pune la vot şi se primeşte cu unanimitate.

Morţun citeşte următoarea propunere :

„Partidul social-democrat nu va sprijini de cît pe candidaţiĭ, carĭ vor face declaraţiĭ că sînt pentru imediata acordare a *Votuluĭ Universal*.

(s.s.) **V. G. Morţun**

Să nu creadă — continuă Morţun — că propunerea mea ar fi în contrazicere cu linia de purtare ce o are social-democraţia romînă faţă de partidul conservator. — In propunere am pus *candidaţĭ* pur şi simplu, căcĭ se pot găsi şi liberalĭ şi conservatorĭ, carĭ să se declare pentru imediata acordare a *Votuluĭ Universal*.

Propunerea se pune la vot şi se primeşte cu unanimitate.

Se dă citire următoruluĭ *raport :*

«Subsemnaţiĭ membri aleşĭ în comisia de verificare a socotelilor prezentate congresuluĭ de către consiliul general, aduc la cunoştinţa d-lor Delegaţĭ că făcînd această verificare aŭ găsit registrele ţinute în regulă şi corespunzînd, în ceea ce priveşte însemnările, cu bilanţurile prezentate, comisiunea d-v însă, cătînd să iasă din formalismul de comptabilitate al acelor bilanţurĭ, constată că de la 1 Aprilie 1895 pînă la 1 Aprilie 1897 veniturile partiduluĭ (diferitele registre) împreună cu produsul ziaruluĭ *Lumea Nouă* s'aŭ ridicat la suma de leĭ 119,812,24 iar cheltuelile necesitate de mersul mişcăreĭ împreună cu cheltuelile gazeteĭ *Lumea Nouă*, pe această perioadă de vreme, de la 1 Aprilie 1895 pînă la 1 Aprilie 1897, s'aŭ ridicat la suma de leĭ 124,600,53; aşa dar la 1 Aprilie 1897 subsemnaţiĭ constată un deficit de leĭ 7,788.29 [1]).

Cu acest prilej, comisia aleasă de d-v socoteşte de a sa datorie a atrage atenţia viitoruluĭ Consiliŭ General al Partiduluĭ asupra neapărateĭ necesităţĭ, ca pe viitor socotelile partiduluĭ şi ale gazeteĭ să fie tot-d'auna presentate în şedinţele consiliuluĭ şi să se hotărască asupra lor tot—d'auna printr'un proces-verbal în regulă.

Numaĭ ast-fel controlul congreselor ar fi cu adevărat eficace şi util.

Cu această singură reservă, sub-semnaţiĭ propunem congresuluĭ al IV de a aproba socotelile presentate de consiliul general".

(s.s.) Al. G. Radovici, Achil Joanid. V. G. Morţun, C. Nicolescu.

Biuroul supune acest raport aprobăreĭ congresuluĭ. Se votează cu unanimitate.

Se citeşte raportul juriuluĭ însărcinat cu cercetărea învinuirilor aduse prietenuluĭ Al. Ionescu.

RAPORT

Subsemnaţiĭ aleşi de către congres membri aĭ juriuluĭ însărcinat cu cercetarea diferitelor învinuiri şi zvonurĭ ce aŭ circulat asupra luĭ Alexandru Ionescu, învinuiri şi zvonuri ce aŭ determinat chiar pe Ionescu a-şĭ da demisiunea din consiliul general al partiduluĭ, ne-am întrunit în comisiune, atît erĭ seara 14 Aprilie cît şi azi 15 Aprilie curent, şi ascultînd învinuirile precizate de către Fagure, precum şi apărarea luĭ Ionescu, cît şi lămuririle date de Ion Nădejde, am ajuns la rezultatul următor :

1). Socotim că învinuirile aduse luĭ Ionescu, n'aŭ fost pornite din spiritul răŭ a calomnie, ci dintr'un sentiment, poate exagerat, de îngrijire pentru prestigiul partiduluĭ.

2). Din toate învinuirile precizate, juriul numit de d-v. nu şi-a putut fixa atenţiunea de cît asupra a treĭ din ele : afacerea de reportagiŭ zisă Waldman, (publicată în „Lumea Nouă" No...), afacerea inserţiunilor, zisă a pescarilor, (publicată în „L. N." No...) şi afacerea cu căpitanul Gr. Popescu (publicata în „L. N." N..),—toate cele-l'alte : (Oxenberg, Clincénu-Birtu, Lahovari, Mitropolitană, etc.) neprezentînd nicĭ un caracter de seriositate.

3). In ceea-ce priveşte cele treĭ învinuri reţinute, juriul d-v. n'a socotit nicĭ folositor din punctul de vedere al prestigiuluĭ partiduluĭ, nicĭ barem util în cauză pentru luminarea sa, de a recurge la mărturisiri streine de organizaţia noastră,— şi făcîndu-şi ultima şi ferma sa convingere de pe expunerile făcute şi după actele publicate, declară :

a). *Alexandru Ionescu, cu prilejul celor treĭ afacerĭ (Waldman, pescarul şi căpitan Popescu), a procedat ca reporter al gazeteĭ cu o uşurinţă care ar fi trebuit să-ĭ fie oprită de calitatea sa de membru în consiliul general.*

b). *Primirea demisiuneĭ luĭ Ionescu din demnitatea de membru al Consiliul General al partiduluĭ, este însă îndesulătoare pentru liniştea orĭ căror scrupule.*

Făcut în Bucureştĭ azĭ 17 Aprilie 1897.

Semnaţĭ: **I. T. Banghereanu, G. Eteneanu, V. G. Morţun, C. Niculescu, Al.G. Radovicĭ.**

După o mică discuţie, asupra acestuĭ raport, între prieteniĭ : Al. Georgescu, Morţun, Etineanu; Edelştein, Carovicĭ, Radovicĭ şi Ţăranu, congresul primeşte cu mare majoritate raportul juriuluĭ.

Se procede la alegerea consiliuluĭ general şi a comisieĭ de control şi se aleg în *consiliul general* :

V. G, Morţun . . .	58 voturĭ
I. Nădejde, . . .	58 „
Banghereanu . . .	53 „
Gh. Etineanu . . .	43 „
I. C. Atanasiu . .	33 „

iar în *comisia de control :*

A. G. Radovicĭ. .	.41 voturĭ
Căpitan Botez . .	.37 „
Tabacovicĭ	32 „

Se trece la ordinea zileĭ : chestia *ziaruluĭ în Jargon*.

Nădejde crede că ar fi foarte bine dacă cu stăruinţă şi prin propriile noastre mijloace am face să apară un ziar în jargon.

Morţun. Cîţi-va prietenĭ aŭ vrut să facă un mare bine partiduluĭ prin înfiinţarea tipografieĭ ziaruluĭ nostru şi am putut vedea că din liste de subscripţiĭ şi serate, aŭ închegat un început de tipografie a ziaruluĭ *Lumea Nouă*. Facă şi muncitoriĭ evreĭ acelaşĭ lucru, daţĭ serbărĭ, faceţĭ întrunirĭ, lansaţĭ liste de supscripţiĭ — şi nu după mult timp vă veţĭ putea fălĭ că aveţĭ, nu numaĭ ziarul în jargon, ci chiar şi tipografia ziaruluĭ in jargon.

Eŭ voiŭ fi cel întâĭ care voĭ subscri pentru acest scop 100 de fr.

Se citeşte următoarea propunere :

„Congresul, ştiind folosul şi interesul ce'l are muncitorimea internaţională să fie solidară în cererile eĭ ; cunoscînd şi importanţa luminăreĭ acelor muncitorĭ din Romînia, carĭ citesc şi vorbesc jargonul evreiesc, însărcinează pe viitorul consiliŭ general cu tipărirea uneĭ broŭrĭ de propagandă social-democrată, în jargon, şi, de va fi cu putinţă, cu apariţia unuĭ ziar evreesc".

Punîndu-se la vot, propunerea se primeşte cu unanimitate.

Sofia Nădejde. Acum, cînd congresul 'şi-a isprăvit lucrările sale; acum cînd delegaţiĭ congresuluĭ al IV-lea pot zice cu fală că lucrările lor aŭ fost spornice şi dătătoare de lumină, — acum cu toţiĭ trebue să ne hotărîm a lupta cu bărbăţie pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrilor acestuĭ congres, carĭ aŭ închegat dragostea frăţească între toţĭ membriĭ partiduluĭ social-democrat din Romînia.

Să luăm ca pildă dragostea şi hărnicia cu care am lucrat în acest congres — şi să împrăştiem fără preget adevărurile socialiste între muncitorĭ, să chiămăm la o viaţă noua, la o lume nouă, pe ceĭ desmoşteniţĭ. Şi la viitorul congres să ne înfăţişăm mîndri de faptele noastre — şi mulţumiţĭ că ne-am făcut *datoria*.

Morţun. După treĭ zile de desbaterĭ spornice şi folositoare muncitorimeĭ, congresul al IV-lea al social democraţieĭ Romîne 'şi-a luat sfîrşit, — nu însă şi lupta noastră.

Socialistul nu trebue să ştie ce-ĭ odihnă, cînd e vorba să lupte pentru fraţiĭ luĭ de suferinţă din ţară — din lumea întreagă. E prea înnălţătoare şi sfîntă doctrina noastră pentru a ne gîndi la odihnă.

Vreaŭ să vă văd la luptă — şi să nu maĭ aud că e vrăjmăşie între aceĭ carĭ trebue să lupte umăr la umăr, frăţeşte, împotriva capitalismuluĭ despoetor.

De aceia fac un apel călduros către ceĭ doĭ soldaţĭ devotaţĭ aĭ social-democraţieĭ, către Fagure şi Ionescu, şi le zic : uitaţĭ tot ce a fost între voĭ, stringeţi-vă la piept cu dragoste frăţească — şi mînă în mînă să vă văd luptînd pentru cauza sfîntă de care aţĭ fost călăuziţĭ pînă acum.

Iar la anul, la viitorul congres, aşĭ vrea să vă aud pe fie-care în parte — pe voĭ, reprezentanţiĭ muncitorilor, organizaţĭ din Romînia — care v'a fost activitatea socialistă într'un an de zile.

La luptă, soldaţĭ devotaţĭ aĭ partiduluĭ, — şi isbînda voastră va fi a tuturora!

Popovicĭ, secretarul biurouluĭ, citeşte următoarea moţiune depusă de cîţi-va delegaţĭ la biuroŭ :

«Congresul, în unanimitate, mulţumeşte fostuluĭ consiliŭ general pentru stăruinţa, dragostea şi devotamentul cu care a răspuns la însărcinarea ce i s'a dat. — De asemenĭ congresul se simte dator să mulţumească prietenuluĭ V. G. Morţun, reprezentantul nostru în parlamentul ţăreĭ, care a apărat cu atîta abnegaţie, devotament şi energie interesele muncitorimeĭ cu ocazia raspunsuluĭ la mesagiul tronuluĭ, cerînd introducerea Votuluĭ Universal *şi cu ocazia raspunsuluĭ dat în chestia* Caseĭ Rurale.

Intreg congresul dăm cu cea maĭ mare dragoste şi bucurie un vot de încredere, *şi strigam cu convingere şi entuziasm : Traiască, Morţun, Nădejde, Radovicĭ şi toţĭ ceĭ-alţĭ prietenĭ din fostul şi din viitorul consiliŭ, carĭ aŭ contribuit şi vor contribui la propăşirea partiduluĭ social-democrat din Romînia»!*

Moţiunea se primeşte în unanimitate.

Congresul viitor se hotăreşte a fi peste un an.

Sedinţa se ridică la ora 6, declarîndu-se închis a' 4-lea congres al social democraţieĭ din Romînia.

INFORMAŢIUNI

Dăm aci rezultatele alegerilor parţiale de ierĭ :

PRAHOVA

Colegiul I de Cameră

Alegătorĭ înscrişĭ	578
Votanţĭ	470
Anulate	3

Aŭ întrunit :

D. *Nicolae Filipescu*, conservator	190 vot.
D. *I. C. Cireşeanu*, guvernamental	187 »
D. *C. Enescu*, junimist	53 »
D. *G. Cantili*, liberal-democrat	37 »

Balotaj

VASLUI

Colegiul I de Senat

Alegătorĭ înscrişĭ	93
Votanţĭ	83
Anulate	3

Aŭ întrunit :

D. *Dr. Bastache*, guvernamental . .	39 v.
D. *Donicĭ*. conservator	40 »

Balotaj

VLAŞCA

Colegiul II de Senat

Alegătorĭ înscrişĭ	258
Votanţĭ	186
Anulate	3

Aŭ întrunit :

D. *RozeŞtefănescu*, guvern. . . .	96 v. *ales*
D. *I. Lahovary*, conservator . . .	73 »
D. *Antonescu Remus*, lib.-dem.	13 »
D. *Cîrligeanu*	1 »

Hoţiile conservatorilor în Piatra-N.

Canalizarea Cuejdiuluĭ.— Construcţiĭ defectuoase.—Vina luĭ Isăcescu.— Surparea ziduluĭ.—Tăinuirea hoţiilor.

Continuăm azĭ cu afacerea canalizăreĭ Cuejdiuluĭ, care a fost un izvor de veniturĭ bune pentru acela care era însărcinat cu supravegherea lucrărilor.

Cu toate că canalizarea Cuejdiuluĭ mare a avut proect, însă lucrarea s-a efectuat maĭ mult după sentimentele d-luĭ Isăcescu, lucru de alt-fel foarte obişnuit de acest întreprinzător de lucrărĭ, căcĭ avea de unde fura, fără nicĭ un control. Aşa, albia Cuejdiuluĭ mare la vărsare în Bistriţa, e foarte strimtă, şi acolo iuţeala apeĭ fiind maĭ mare, mănîncă fundul albieĭ. Insă după cum Isăcescu a redus adîncimea fondaţieĭ la 70 c. m., contra proectuluĭ, şi după cum apa mare a ros aproape tot acest teren, zidul stă numaĭ prin propia luĭ greutate, aşa că pe cele maĭ multe locurĭ s'a dărîmat, iar restul care e degradat cu desăvîrşire, va cădea parte cu parte şi în curînd opera luĭ Isăcescu va fi îngropată.

* * *

Acum, o dată cu dărămările, s'a văzut că zidurile, la spate, sînt din pietre micĭ amestecate cu bolovanĭ şi prundiş din riŭ, fără nicĭ o legătură, ci maĭ mult un fel de umplutură. Mortarul nu e nicăirĭ întărit, iar rosturile sînt goale de cresc prin ele buruienĭ, saŭ intră apă. Ce soliditate, poate să aibă zidării de felul acestora! Dacă să pune la socoteală că zidurile aŭ la suprafaţă grosimea prevăzută în proiect, iar spre mijloc şi la fondaţie ele să ingustează din ce în ce, şi efectuate din material prost şi fără legătură, să poate vedea pînă unde a mers pungăşia luĭ Isăcescu : Aceasta numaĭ să astupe ochiĭ lumeĭ ; însă apa n-a voit să ştie de toate acestea, ea a dărîmat tot ce-a găsit slab, aşa că dărîmăturile sînt în lungime de 70-80 metriĭ, iar restul va trebui să se dărîme în curînd, căcĭ fondaţiile sînt atacate pe toată întinderea. Aşa dacă pe ici pe colea zidăriile par a fi încă în stare a rezista, asta nu e de cît rostuirea frumoasă ce se vede, pe cînd dosul şi fondaţia sînt slabe şi deteriorate.

* * *

Primăria a făcut, în timpul ultimelor viiturĭ **apărărĭ provisoriĭ (de lemn, băligar, gunoaie) în albia canalizată a Cuejdiuluĭ mare, care sunt menite să apere de curent apărările definitive, care sunt de zidărie cu mortar de var hydraulic construite de Isăcescu.** Spectacolul ce îl oferă acest mod de aparare e tot atît de ridicol ca şi ocrotirea luĭ Isăcescu de către liberalĭ. Lumea vede şi rîde şi de apărările luĭ Isăcescu şi de d-v. domnilor liberalĭ, carĭ viĭ frică să nu cadă guvernul şi ca mîine poimîne să nu vie ceĭ-lalţĭ, **de aceea apăraţĭ, pe Isăcescu provizoriŭ** şi cum puteţĭ. Aceasta înseamnă lipsă de voinţă şi neconsecvenţă faţă de alegătorĭ. (Amintiţi-vă întrunirele voastre de la 5 şi 21 Noembre). Aţĭ ajuns ca C.c. Andrieş să vă arunce prin fiţuica luĭ ocultă «Corespondenţa provincială» vorbea aceste : Zidurile Cuejdiuluĭ mare s'aŭ dărămat din cauză că n'aţĭ astupat rostuirea şi gropile de sondaj aşĭ ancheteĭ, în deajuns, că nu sunteţĭ apţĭ a întreţine şi supraveghea bunătate de lucrărĭ rămase moştenire de la Conservatorĭ. Cu toate că totul e fals, dar ştiŭ Conservatoriĭ cu cine aŭ de a face şi-şĭ ieaŭ nasul la purtare. Nu vedeţĭ că c. c. Andrieş are aerul de a-şĭ bate joc de slăbiciunea d-v., în urmărirea afacereĭ Cuejdiuluĭ? Zidul se surpă, continuŭ, şi dacă vinovaţiĭ nu-şĭ vor lua pedeapsa ; cînd nu va rămâne urmă dintr'însul, atuncĭ d-v. veţĭ fi ceĭ condamnaţĭ de opinia publică ca nişte tăinuitorĭ de pungăşiĭ.

Aţĭ făcut mult sgomot, d-lor liberalĭ din localitate, cu urmărirea culpabililor şi aţĭ exploatat cu succes această afacere pe timpul alegerilor!

Acum, îndată ce s'a simţit că partidul d-v. să clatină, aţĭ muiat glasul şi azĭ lumea a ajuns să bănuiască (poate, cu drept) că sînteţĭ influenţaţĭ de persoane sus puse (citiţĭ col. Roznovanu & Partidul), să atenuaţĭ responsabilitatea *culpabiluluĭ*, ca ast-fel să-l faceţi scăpat pe Isăcescu, de care vi-ĭ frică că o dată să nu vă bată la tălpĭ şi să vă măsoare cu aceeaşĭ măsură. Da vi-ĭ frică — aţĭ mărturisit-o — şi nu ştim de ce ?

* * *

Aveţĭ casa comunală sărăcită şi în neputinţă de-a da curs la noĭ lucrărĭ ; vaţĭ făcut impopularĭ sporind pe spetele sărăcimeĭ taxe maximale, ca să umpleţĭ golurile lăsate de predecesoriĭ voştri, carĭ aŭ furat banul public.

Baniĭ muncitorilor şi a tuturor cetăţenilor din acest oraş aŭ fost risipiţĭ şi tot eĭ bieţiĭ, trebue să-ĭ pue înapoĭ, prin cîte şi cîte dărĭ indirecte (legea maximuluĭ!); pe cînd cu toţiĭ ştim că din raportul inspectoruluĭ administrativ şi din cel al inspectoruluĭ technic 1500—1700 metri cubĭ de zidărie aŭ fost plătiţĭ şi neexecutaţĭ şi că 25,000 leĭ pînă la 30,000 aŭ fost sfeterisiţĭ în dauna comuneĭ.

— Cine plăteşte gloaba? Tot noĭ bieţiĭ contribuabilĭ directĭ şi indirectĭ aĭ Pietreĭ ; iar d. Isăcescu se plimbă şi nu-ĭ pasă nicĭ de opinia publică, nicĭ de puterea d-voastră, d-nilor liberalĭ, încă de puterea legilor.—Aceasta-ĭ laşitate din partea celor carĭ trebue să înfiereze pe individul înpricinat.

* * *

Ni se va spune să aşteptăm hotărîrile justiţieĭ şi să avem încredere într'însa.—Bine. Dar pe cînd aceasta?...

Noĭ prin *a aştepta*, vedem că afacerea a luat altă turnură ; nu maĭ înseamnă *a aştepta* ca o dată justiţia să-şĭ dea verdictul, ci este *a aştepta* ca cu timpul să se uite şi să se atenueze lucrurile ; este *a aştepta* venirea conservatorilor, ca totul să intre sub muşama...

Pentru cocoloşirea afacereĭ liberaliĭ se dedaŭ la logică de felul acesta : «.....înţelegeţi, sînt chestiĭ de rudenie», «....bietul Constantin a furat, dar încalte a făcut», etc. Da a făcut, nu zicem ba, dar tot ce-a făcut e răŭ şi zidurile Cuejdiuluĭ se dărîmă : însă ce a făcut, a făcut pentru dînsul patru rîndurĭ de case, a cumpărat locurĭ, etc. Din ce? Din modesta leafă de ajutor de primar, de 250 leĭ?

E periculos rolul ce şi-l eaŭ a-zĭ liberaliĭ faţă de Isăcescu : de tăinuitorĭ. Tăinuitoriĭ şi îngăduitoriĭ trebue să poarte pecetea infamieĭ ca şi hoţiĭ, şi dacă se zice că timpul de a-zĭ e al compromisurilor şi al concesiilor, ar trebui ca toată lumea cinstită să-şĭ întoarcă privirile de la aceĭ ce le fac.

* * *

Asupra afacereĭ Cuejdiuluĭ sîntem în măsură de a fi bine informaţĭ ; de aceea vom ţine pe cititorĭ în curent cu toate amănuntele aceşteĭ afacerĭ, şi vom face, pe cît ne-o sta în putinţă, ca nimic să nu se treacă sub tăcere şi sub muşama.

Moartea luĭ Gr. Păucescu

Am anunţat în unul din numerile trecute că d. Gr. Păucescu fost ministru în cabinetul conservator şi actualul vice-preşedinte al camereĭ se afla greŭ bolnav.

Defunctul suferea încă din copilărie de o boală de ficat pe care cu toate îngrijirile n'a putut'o nicĭ o dată stîrpi. In timpul din urmă boala i se agravase foarte mult şi erĭ la orele 8 dimineaţă Gr. Păucescu încetă din viaţă în locuinţa sa din Capitală.

Indată ce se află această veste, numeroase cluburĭ aŭ arborat doliul. Singur clubul naţional-liberal n'a arborat drapelul negru de cît pe la orele 4 p. m.

* * *

Gr. Păucescu s'a născut în Roşioriĭ-de-Vede la 5 Februarie 1843. Şi-a făcut studiile în Paris şi s'a întors în ţară doctor în drept. Jurisconsult foarte bun, a fost director al ziaruluĭ *Epoca*, care apărea la 1887, în urmă ales deputat conservator s'a distins ca orator eminent.

Fost ministru sub conservatorĭ, a fost silit să demisioneze pentru a face loc d-luĭ Carp. Aceasta a fost principala cauză care l'a făcut să demisioneze din partidul conservator şi să treacă la liberalĭ.

Gr. Păucessu era un foarte bun cunoscător al chestieĭ ţărăneştĭ cu care s'a ocupat în deosebĭ. Cu privire la chesia ţărănească a scris maĭ multe articole importante şi a prezentat camereĭ un proect de lege pentru tocmelile agricole.

A fost întemeietorul ziaruluĭ juridic *Dreptul* în care a publicat numeroase şi însemnate articole.

Unul dintre puţiniĭ bărbaţĭ politicĭ iubitorĭ de literatură. Cunoscător al literatureĭ noastre naţionale, casa luĭ a fost multă vreme locul de întîlnire al poeţilor şi prozatorilor noştri.

Moartea acestuĭ bărbat politic, cinstit şi talentat, lasă un gol în partidul liperal care nu se va umple curînd.

DE LA ARSENALUL ARMATEI

La atelierul de focoase din arsenal în în urma stăruinţeĭ d-lor maiorĭ Corivan şi Nanu, de curînd ataşaţĭ la acest atelier, s'aŭ scoborît lefurile lucrătorilor.

De unde pînă acum li se plătea cîte 4,25 leĭ suta de focoase, după intervenirea acestor 2 maiorĭ li s'a scăzut ceĭ 25 de banĭ. Ba încă după noua dispoziţie dacă lucrătorul lucrează numaĭ o sută de focoase pe zi, li se scade din sută 10 obuze.

Lucrătoriĭ se întreabă dacă aceştĭ maiorĭ n'aŭ alta de făcut de cît să rupă din salariul lor deja îndestul de prost.

[1]). Se va explica într'o dare de seamă a finanţelor partideĭ cum s'a acoperit acest deficit N. Red.

De la regimentul I de geniŭ

La acest regiment se practică bătaia pe o scară foarte întinsă. Ni se spune că însuşi d. lt.-colonel Istrati dă exemplu lovind pe soldaţĭ cu capul de zidurile cazărmiĭ.

Inferioriĭ d-luĭ lt.-colonel nu pot de cît să-l urmeze, căcĭ numaĭ aşa se explică faptul unuĭ d. căpitan, al căruĭ nume ne scapă şi care acum cîte-va zile a pus în front companiile V şi VI pentru a lovi pe fie-care soldat.

Atragem atenţia d-luĭ general Berendeiŭ, ministru de războiŭ, asupra acestor fapte şi-l rugăm să-şi amintească de circulara prin care bătaia în armată e interzisă.

Alinierea stradelor

Cu ocazia dărîmărilor de case pentru alinierea stradelor capitaleĭ se petrec unele lucrurĭ maĭ mult de cît misterioase.

Aşa colţul stradeĭ Dudeştĭ cu calea Văcăreştĭ, şi parte din proprietatea cu No. 91 din calea Văcăreştĭ carĭ ies peste trotuar cu maĭ mult de 2 metri şi carĭ de mult aŭ fost expropriate, staŭ nelocuite de nimenĭ şi totuşĭ primăria nu le dărîmă.

De asemenĭ şi casele din faţa număruluĭ 91 care împiedică pavarea porţiuneĭ Labirint-Pitagora, stă încă în picioare cu toate că locuitorii stradeĭ aŭ înaintat o petiţie d-luĭ Robescu cerînd dărîmarea eĭ.

Ce zice d. primar al capitaleĭ?

REZBOIUL GRECO-TURC

In Epir (Explicarea ofensiveĭ. Preveza şi Nikopolis. Lupte la Gribovo, Gremeniţa şi Kumuziades. Sălbătăciĭ turceştĭ). — **La Domokos. — Pretenţiile Turcieĭ.—Pregătirĭ de război.—Din Creta. — Abdicărĭ. — In Algeria.**

In Epir, după ştirile de Duminică ziua şi noaptea merg bine treburile grecilor. Maĭ întîiŭ la întrebarea puterilor că de ce aŭ luat ofensiva în Epir, cînd s'aŭ început negoţierile pentru pace, guvernul grec a răspuns că ostilităţile n'aŭ încetat nicăerĭ şi deci avea dreptul să atace orĭ unde, apoĭ a arătat că în Epir aŭ atacat ca să oprească pe turcĭ de-a ocupa şi întări înălţimile carĭ domină Arta.

Garnizoana din Preveza a cerut s capituleze, La 4 Maiŭ sosise la Viena ştirea capitulăreĭ. După altă depeşă din Atena Nikopolis (pe coasta Adriaticeĭ la Nord de Preveza) a şi capitulat la 3 Maiŭ. Aceste ştiri aŭ sosit la Atena din Voniţa oraş pe coasta sudică a golfuluĭ Ambrakia în Acarmania.

Lupta de la Gribovo a fost cea maĭ crîncenă din cîte s'aŭ petrecut în Epir. Greciĭ aŭ 418 oamenĭ afară din luptă (între carĭ 28 de ofiţerĭ). Aŭ fost lupte de artilerie şi infanterie la Kumuzodes. După treĭ zile de luptă duşmaniĭ ocupă aceleaşi poziţiĭ.

Spre Epir aŭ trimes turciĭ 32 de batalioane.

Pe coasta Epiruluĭ flota greaca a adunat 2000 de femei şi copii prapadiţi de foame, carĭ fugisera de maceluri.

***

Stirea că greciĭ aŭ părăsit Domokos nu se adevereşte. Din potrivă prinţul Constantin a primit ordine să reziste din r. puterĭ. Sînt concentraţi acolo 25.000 de grecĭ. Edhem a primit ordin să grăbească atacul Domokosuluĭ. Se zice că turciĭ s'aŭ retras pe la Farsala (?) din cauza greutăţeĭ de a se aproviziona. In lagărul de la Domocos e de asemenea mare lipsă. Alte ştirĭ spun că Turciĭ inaintează.

***

Aşa judecă progresiştiĭ Englejĭ pe Ruşĭ şi pe Turcĭ.

Pe zi ce trece. Turciea tot mai mult pretinde, acuma vrea 250 milioane lei despăgubirĭ de războiŭ; graniţa greco-turcă, de la 1891; reînnoirea tractatelor privitoare la Grecii locuitori în Turciea.

Guvernul grec a făcut o comandă mare de arme în Franţiea. Se asigură ca puterile nu vor îngădui să fie micşorat teritoriul grecesc — cel mult se vor da lingă Meluna cîte-va trecători Turcilor ca să poată mai uşor opri bandele greceşti de a năvăli în Mccedoniea.

***

Turcii aŭ comandat tunurĭ, puştĭ şi muniţiĭ. Se mobilizează mereŭ;

Se crede că se pregătesc contra Rusiei.

Se semnalează măcelurĭ de Grecĭ în Asiea mică. Milionarul Azfakis ar fi fost omorît id temniţă şi averea luĭ confiscată.

***

In Creta a rămas numaĭ a treia parte din oştile greceştĭ, carĭ vor pleca neîntîrziat.

Englejiĭ se poartă în Creta ca şi cum ar fi hotărîţĭ a rămînea acolo definitiv: fac podurĭ, apeducurĭ şi şosele. De altfel, Cretaniĭ şi maĭ ales mahometaniĭ Cretanĭ ar vedea cu bucurie să fie insula sub Anglia.

***

Regele Grecieĭ şi prinţul moştenitor ar fi avînd de gînd să abdice; rege să fie prinţul Georgios, atîrnă însă şi de gustul Grecilor!!

***

Vestea biruinţilor turceştĭ a ajuus la mahometaniĭ din Algeria. S'aŭ descoperit arme şi muniţiĭ, s'aŭ descoperit comploturĭ.

ULTIME INFORMATIUNI

ALEGEREA DIN PLOEŞTI

In ajun. — Intrunirea conservatoare. — Consfătuirea liberalilor. — Intrunirea junimistă. — In ziua alegereĭ

Pe ziua de Sîmbătă Ploestiĭ avea o fizionomie specială.

Tot ce e agent electoral, tot ce face politică era într'o fierbere extraordinară.

Trăsurile zburaŭ în toate părţile: vă închipuiţĭ, patru candidaţĭ făcînd vizite la 578 alegătorĭ, înscrişĭ în colegiul I de Cameră!

Intrunirea conservatoare

La orele 8 şi jumătate seara conservatoriĭ aŭ ţinut o întrunire la Hotel Victoria în vederea alegereĭ de a doua zi. Aŭ vorbit:

D. *G. Gr. Cantacuzino*, în cîte-va cuvinte sfătueşte pe alegătorĭ să voteze pe d. N. Filipescu.

D. *general Manu* spune că alegerea aceasta e foarte importantă; ea trebue să arate că ţara nu e mulţumită cu actualul guvern. In timpul vorbireĭ acestuia se naşte un scandal, provocat de cunoscutul scandalagiŭ *Simion Purceo.*

D. N. *Filipescu*, chemat la tribună, se miră de ce d. Cireşeanu, în loc de a veni să discute cu d-lor, trimete scandalagiĭ?! Trecînd la actualul guvern, zice că domnul Sturdza a venit la putere prin mila conservatorilor şi a Regeluĭ. Venirea d-luĭ Sturdza la guvern face impresia că M. S. Regele uitîndu-se o dată pe fereastră, iĭ vede pe liberalĭ desculţĭ, lihniţĭ de foame şi de frig; de milă iĭ chiamă, le dă casă şi masă şi le spune că, dacă vor fi vrednicĭ să le păstreze, iĭ va lăsa acolo. Menţinerea d-luĭ Sturdza la guvern maĭ face d-luĭ Filipescu şi impresia unuĭ funcţionar incapabil, leneş, menţinut ca să-şi îndeplinească aniĭ de pensie. Ultima neghiobie, zice d. Filipescu, e slugarnicul răspuns la nota austro-rusă. Roagă să fie ales.

D. *Carageale* îşi bate joc de liberalĭ şi de frasa liberală. Zice că situaţia politică — închipuiţi-vă: Carageale vorbind de «situaţia politică»! e gravă şi — îndeamnă ca să fie ales Nicolae Filipescu!

D. *B. Păltineanu* spune că tatăl d-sale s'a născut în Ploeştĭ. (Eĭ şi?! N. R). Conservatoriĭ, zice d-sa, sînt adevăraţĭ liberalĭ. De d. Ienescu zice că e un soldat, care şi-a părăsit armata în mijlocul lupteĭ, e un laş.

D. *Gradişteanu* arată greşelile guvernuluĭ în chestia naţională religioasă etc. *d. Tache Ionescu* spune că atît de mult a compromis d-l Sturdza ţara în cît d-l *Clemenceanu* a zis, à propos de chestia mitropoliteană: „ştiam că România e în orient, dar acum mi se pare că e în extremul orient. Vorbind apoĭ de fie-care candidat recomanda pe d. Filipescu.

Lumea începuse să părăsească sala cînd veşnicul candidat *d. Iancu Cogalniceanu*, liberal-naţional-democrat-junimist-independent-conservator etc., în aplausele ironice ale publiculuĭ citeştă nişte acte de la *paşopt* şi 66 s. ca se arate cine e d. Sturdza. Declară că va vota pe d. Filipescu!!

Consfatuirea liberalilor

In acelaşi timp, la Clubul liberalilor d. P. S. Aurelian recomanda înnaintea a maĭ bine ue o sută alegătorĭ din colegiul I candidatura d-luĭ Cireşanu.

D. Aurelian a venit să facă o demonstraţiune, arătînd că d-sa, cînd e vorba să se măsoare reacţionariĭ cu liberaliĭ, nu stă un moment la îndoială pentru a face tot posibilul ca reacţionariĭ să fie învinşĭ.

Prin aceasta d-sa a voit să stabilească o demarcaţie între liberaliĭ progresiştĭ şi procedările de opoziţie ale d-luĭ Fleva, iar nicĭ de cum să facă pe agentul d-luĭ Sturdza.

Intrunirea junimistă

Tot Sîmbătă seara în localul Şcoaleĭ de băeţi No. 1, d. Ienescu, candidatul junimist, a ţinut cu cîţĭ-va partizanĭ aĭ săĭ o întrunire publică.

Aŭ vorbit, d. profesor Calmuschi, atăcînd cu energie pe d. Panu şi pe radicalĭ pentru rolul ce joacă în partidul conservator.

D. profesor Andronescu, care a atacat pe d. Filipescu.

In fine d. Ienescu s'a refuit cu d. Lascar Catargĭ şi a cerut voturile alegătorilor.

In ziua alegereĭ

Erĭ d. C. Stoicescu, fost minstru, sosit din Paris, a intervenit energic, prin diverse vizite, pentru candidatul liberal, d. Cireşeanu.

Biuroul electoral s'a deschis la ora 9 a. m. prezidat de d. Sc. Popescu, membru al curţeĭ de apel din Bucureştĭ.

Alegătoriĭ s'aŭ prezentat în cea maĭ mare parte după ameazĭ.

Rezultatul vi l'am telegrafiat.

Special.

Boala Prinţuluĭ Ferdinand

De şi in puţine legăturĭ cu cercurile palatiste, reporteriĭ ziaruluĭ nostru aŭ putut anunţa cu o zi înaintea întregeĭ prese din capitală, boala prinţuluĭ Ferdinand.

***

Intr'adevăr pe cînd unele ziare «bine informate» anunţaŭ că prinţul Ferdinand a întîmpinat la Gara de Nord pe rege şi regină la sosirea lor din streinătate, noĭ am anunţat că prinţul nicĭ n'a fost la gară, căcĭ se află greŭ bolnav de peritonită şi în căutarea d-ruluĭ Kremuitz.

A doua ziarele „bine informate" aŭ aflat şi ele ştirea că prinţul e bolnav dar aŭ anunţat că merge spre însănătoşire.

***

Monitorul Oficial de erĭ însă aduce următorul buletin medical, datat 3 Maiŭ:

«Astăzĭ, 3 (15) Maiŭ, la 8 ore şi treĭ sferturĭ dimineaţa, ne-am întîlnit în consultaţiune lingă A. S. R. Principele Romîniei şi am constatat toate semnele uneĭ febre continue la începutul celeĭ de a doua săptămînĭ.

Boala se prezintă cu caracterele eĭ obicĭnuite şi îşĭ urmează cursul regulat.—Dr. Cantacuzino, Dr. Buicliu, Dr. Kremnitz».

***

Azĭ putem din noŭ afirma că boala prinţuluĭ e foarte serioasă şi n'a regresat.

Ea s'a declarat in urma unuĭ... dejun luat de prinţ pe iarbă verde la Mogoşoaia.

Făcuse prinţul un chef maĭ lat, ca cele ce face de obiceĭ

Scandalul de la Institutul medico-militar

Scandalul urmează. — Audienţa la ministru La fortul Chitila. — Barbarie cazonă. Atitudinea studenţilor-universitarĭ.

Scandalul de la institutul medico-militar continuă. D. general Berendeĭ nu poate privi pe greviştiĭ studenţĭ de cît ca pe nişte soldaţĭ răsvrătiţĭ şi prin urmare vrea să aplice lor aceĭea-şĭ măsurĭ cazone ca şi dezertorilor.

De o cam dată s'a dat ordin poliţieĭ capitaleĭ ca să prindă pe aceĭ dintre greviştĭ carĭ n'aŭ putut fi prinşĭ pînă acum. Poliţia s'a şi pus în urmărirea greviştilor.

***

Pe de altă parte ministrul de războĭ a cerut d-luĭ dr. Duma şef al lucrărilor anatomice, să intervie pe lingă studenţĭ de la spitalul militar ca să numească o comisiune care să spue ministruluĭ toate plîngerile lor. Tot prin d. dr. Duma li s'a dat grevistilor asigurarea că nu li se va face nimic.

Studenţiĭ aŭ numit o comisiune, care s'a prezentat ministruluĭ. La audienţa care a ţinut maĭ mult de o oră aŭ fost de faţă d-niĭ dr. general Fotino şi general Teodori.

Ministrul a ascultat plîngerea studenţilor şi n'a dat nicĭ un răspuns.

***

După terminarea audienţeĭ ministrul de răsboiŭ a chemat imediat pe aghiotantul pieţeĭ şi s'a ordonat să conducă comisiunea studenţilor greviştĭ compusă din doctoranziĭ: Tuchel, Mihăescu şi Georgescu, pînă la... fortul Chitila!

Asta în urma asigurăreĭ d-luĭ ministru că nu li se va face nimic.

Straşnic „parolist" d-nul general!

***

Ni se afirmă că atuncĭ cînd doctoranziĭ Pavelessu şi Drăghescu aŭ fost transportaţĭ la închisoarea militară li **saŭ ras capetele** şi cu capul gol aŭ fost puşĭ să facă instrucţie în soare „ca să le treacă pofta de grevă" cum zice comandantul instructor.

Dacă faptul e adevărat, somăm pe d. Ministru de războiŭ să pedepsească imediat pe mizerabiliĭ carĭ profită de situaţia sărmanilor studenţĭ ca să-şĭ bată joc de eĭ.

***

Se ştie că studenţiĭ universitarĭ în întrunirea trecută aŭ numit o comisiune care să ceară audienţa ministruluĭ în chestia studenţilor greviştĭ.

D. general Berendeĭ însă a refuzat să primească comisiunea sub cuvînt că... *n'are vreme!*

In urma acesteĭ afirmărĭ din partea ministruluĭ, studenţiĭ universitarĭ din Capitală aŭ hotărît să înceapă o acţiune temeinică pentru a salva pe colegiĭ lor. *In consecinţă comitetul Asociaţieĭ generale a studenţilor convoacă pentru azĭ, Lunĭ, la orele 8 seara, o mare întrunire publică în sala Orfeŭ.*

Cum vedem, scandalul, în urma nepriceperei «şefilor cazonĭ», va lua proporţiĭ colosale.

Erĭ s'a făcut obicinuitul pelerinaj la mormîntul luĭ Ioan Brătianu. Aŭ plecat la Florica 2 trenurĭ.

Dintre miniştriĭ aŭ azistat d-niĭ: D. Sturdza, Ferichide, Djuvara, Haret şi Ionel Brătianu.

Pelerinajul însă a fost întovărăşit de o straşnică ploae.

O teribilă Catastrofă

Telegraful ne transmite ştirea uneĭ nouĭ catastrofe care dacă, prin calitatea victimelor, n'are importanţa celeĭ pe care focul a cauzat-o la Paris, nu se lasă însă mult maĭ pre jos în ceea-ce priveşte numărul vieţilor ce a secerat. Elementul care a pricinuit de data asta nenorocirea es e apa, iar teatrul catastrofeĭ este Dorpat-Walk, în Rusia. Iată ce se ştie de o-cam-dată, după nişte telegrame din Petersburg:

Nişte ploĭ torenţiale cădeaŭ necontenit de cîte-va vreme, în regiunea nord-vestică a Rusieĭ, cauzînd numeroase inundaţiunĭ.

A călători în drum de fier, pe o linie inundată, este a se expune la o deraiare sigură.

Dar de atîta lucru nu le pasă autorităţilor militare ruseştĭ, şi decĭ în interes de serviciŭ, aŭ înţesat un tren militar, cu 2 batalioane de infanterie pe linia Walk-Dorpat, care era complectamente sub apă.

Consecinţa, pe cît de grozavă pe atît de naturală, a acesteĭ criminale imprudenţe este că locomotiva de care eraŭ ataşate numeroasele vagoane pline cu militarĭ, a deraiat

Şeapte spre-zece vagoane, dintre carĭ 2 de călătorĭ şi 15 de militarĭ, s'aŭ sfărămat acoperind sub dărămăturile lor numeroşĭ morţĭ şi rîniţĭ. Apa era aşa de mare, în cît toate vagoanele sfărămate şi pasageriĭ lor aŭ dispărut cu totul sub dînsa.

Sosind ajutoare la locul catastrofeĭ, s'aŭ putut scoate şi transporta la Dorpat, 24 morţĭ şi 93 răniţĭ dintr'o primă căutare. O ultimă telegramă spune că numărul soldaţilor morţĭ e de 56 iar 113 foarte grav răniţĭ. Afară de acestea 3 ofiţerĭ şi 57 de soldaţĭ sînt răniţĭ maĭ uşor. De cetăţenĭ civilĭ nu se pomeneşte Dintre amploiaţiĭ drumuluĭ de fer aŭ murit 2 iar unul e rănit. Cifra asta orĭ cît de mare ar fi, totuşĭ se crede că este încă cu mult inferioară realităţeĭ.

***

Cum vedem, e maĭ mult de cît îngrozitor. De sigur că pentru aceste vieţĭ umile de simpli soldaţĭ, victimele celeĭ maĭ nesocotite imprudenţĭ, nu se va face atîta tărăboiŭ, ca pentru nenorocitele victime în blasoane din Paris.

Noĭ nu putem decît deplînge de o potrivă pe ceĭ carĭ şi-aŭ pierdut viaţa în urma nesocotinţeĭ omeneştĭ ale căreĭ cauze sunt adîncĭ de tot, constituind unul din viţiile actualeĭ organizaţiĭ sociale. Vom ţine în curent pe cititorĭ cu detaliile pe care le vom primi.

RAZBOIUL

(Prin fir telegrafic)

Constantinopol 4 Maiŭ.— *Poarta pusese condiţiĭ grele din cauza atacurilor greceştĭ în Epir. Nu se crede că se vor primi cererile Turcieĭ.*

Constantinopol 4 Maiŭ.—**S'aŭ trimes 32 de batalioane în Epir şi 40 în Tesalia şi altele în insulele turceştĭ precum şi 'n împrejurimile Smirneĭ.**

Greciĭ aŭ prins o corabie turcească lîngă Katerina, în golful Saloniculuĭ.

Arta 4 Maiŭ.—**Lupta de la Gribovo a fost foarte cruntă. Aŭ fost din partea Grecilor 2 batalioane şi multă artilerie, două companiĭ de geniu şi un escadron de călărime. Greciĭ aŭ rupt linia întîia, dar aŭ fost respinşĭ de la a doua după lupta grea A fost luptă piept la piept. Greciĭ aŭ 558 de oamenĭ scoşĭ din luptă (între carĭ 38 de ofiţerĭ).**

ULTIMA ORA

Incetarea ostilităţilor

Patris *primeşte următórea telegramă particulară:* Atena 4 Maiŭ, ora 4 şi 50 de minute.

Armata din Epir s'a concentrat la Arta. Se aşteaptă începerea negocierilor diplomatice.

Principele Batenberg se crede că va fi numit guvernator al Creteĭ.

Atena 4 Maiŭ. — **S'aŭ dat poruncĭ armatelor din Tesalia şi Epir să stea în cea maĭ riguroasă defensivă. Ambasadoriĭ aŭ comunicat puterilor condiţiile Grecieĭ şi ale Turcieĭ. Aşteaptă ordine.**

CLUBURI SI SOCIETATI

Membriĭ comitetuluĭ executiv şi general pe culorĭ, cum şi comisia de organizare a serbăreĭ de I-iŭ Maiŭ, sînt rugaţi a se întruni Lunĭ 2 Maiŭ, la orele 7 fix seara.

Rugăm cu stăruinţă ca fie-care să vie la ora sus menţionată, avînd la ordinea zileĭ maĭ multe cestiunĭ de rezolvat.

D. Păucescu se află serios bolnav. Mediciĭ i-aŭ recomandat absolută linişte.

SE GARANTEAZA

Singura stârpire

A

PLOSNIŢELOR

(Păduchilor de lemn)

GANDACILOR

MOLIILOR

PURICILOR

MUŞTELOR

Furnicelor

şi a

INSECTELOR

DE

P L A N T E

PRIN

PRAFUL MEU DE INSECTE

IN CUTII A LEI 2.50, 1.60 ŞI 1

Asemenea îmĭ permit a atrage marea atenţiune a onor. public asupra specialităţilor mele, adică :

SPECIALITATE praf pentru stirpirea gindacilor fără verĭ-ce otravă, în cutiĭ leĭ **2.50** şi **1.60**. Acest praf are un efect imediat, aşa în cît, un ceas după întrebuinţarea luĭ, se găsesc locurile pe unde a fost presărat, toate insectele stirpite, carĭ în urmă se pot mătura.

MOLII, praf pentru stirpirea şi fericirea acestora, numaĭ în cutiĭ a leĭ **2.50, 1.50 şi 1**. **Cumpărătorilor en gros** se acordă un rabat însemnat. Modul de întrebuinţare este scris pe fie-care cutie, în limba romînă şi germană.

B. REISS { FABRICA DE PRODUSE CHIMICE
Budapesta VII. Kőnigsgasse, 41

Representant pentru Romînia :

BERNHARD SACHTER, Bucureştĭ, Calea Moşilor, 90

La care se vor adresa toate cererile de comenzĭ

Deposite în Bucureştĭ; la droguerille d-lor Mihail Stoenescu, str. Academieĭ 2, F. Bruss, bul. Elisabeta, M. Economu & Co. str. Şelarĭ 4, V. D Pacaţeanu, cal. Victorieĭ 17 (Hotel de France), Gustav Rietz str. Carol I, Ioan Ţetu str. Lipscanĭ 1, E. L. Fabini, farm. & droguist calea Văcăreştĭ 66.—La farmaciile d-lor Victor Iacobi str. Patria 14, Stefan Pascal, cal. Victorieĭ, 73, Gustav A. Thois, cal. Victorieĭ 168, B Velles c. Victorieĭ 95, T. Witting c. Rahoveĭ 18, W. Greser, c. Moşilor 107, dr. Mihail Biltz str. Romană 119, Ioan Vespremeanu str. Şerban-Vodă 51, Victor Thuringer, c. Victorieĭ 154, Emil Büll c. Moşilor 76, D. Bălăcescu str. sf. Vinerĭ 2, G. D. Vasiliu c. Griviţeĭ 72; In ***Bacău*** la d-niĭ I. Andreescu & C. Răilean, C. Gavrilescu, I. A. Kolmann. In ***Iaşi*** la farmaciile d-lor, Fraţiĭ Konya, B. Zfas, Leon Zbuczevski, B. C. Hutza, la drogueria d-lor Fraţiĭ I. & R. Rosenstein.—In ***Bîrlad*** la farmaciile d-lor Bistriţeanu, Frănkel, N. N. Gregoriadi, Averescu; la drogueria d-luĭ I. Perlmann.—In ***Brăila*** la farm. d-lor Anton Drumer, Th. C man, I. Negrescu; la drog. d-luĭ Heinrich Koffler. — In ***Ploeştĭ***, la farm. d-lor Samuel Smettau, V. Hogaşu, R. Knopf & la drog. d-lor Fraţiĭ I. & T. Cristescu, Fraţiĭ Stănescu.—In ***Craiova*** la farm. d-lor Iullus Glatz, Lăzean, E. Konteschweller, F. Pohl. la drog. d-lor Saita & Janichewski, Constantin Iliescu, Costică Stoinescu.—In ***Slatina*** farmacia d-lor I. Mihalescu, Georges Bute. — In ***Roşiorĭ*** la d-niĭ T. M. Drăgescu, R. Rădulescu, farm. In ***Corabia***, d. C. George Popescu, In ***T.-Măgurele*** la d-niĭ G. A. Parmatescu şi Pandele P. Repanovicĭ.—***C. Lung***, farm. d-luĭ Georges Bute, A. Dimitriu.—***Botoşani***, farm. d-lor Basiliu şi Periţeanu. ***Roman***, farm. d-luĭ Werner, ***Focşani***, farm. d-luĭ Oravetz.—***Huşi***, farm. d-luĭ Oltescu.—***Piatra-N.***, Farm. d-lor Vorel şi Camner, ***T. Severin*** farm d-lor Capelean & Bogdan.—***Piteşti*** farm. d-lor Ernest, Schiel şi G. Schyrkanier.

Se maĭ află de vînzare în toate farmaciile, drogueriile şi magaziile de coloniale din toată ţara. **Cereţi numaĭ fabricatul B. REISS şi nu luaţi altul.** Observaţĭ că pe fie-care cutie să fie visibil numele B. REISS.—Cine cere dar praful B REISS şi i se dă un praf într'o sticluţă saŭ în vre-o hîrtie, este de sigur înşelat.

Ferma din Slobozia-Galbenu (jud.-R.Sărat) a luĭ C. C. Dateulescu

A se adresa: *Dateulescu R.-Sarat* saŭ *184 Victorieĭ Bucureştĭ*

SPECIALITATE DE CEREALE SI PLANTE FURAGERE

PENTRU SEMINŢA

Grîne de toamna. — Secară uriaşă de Schlaystedt. — Orzoaica Hanna pédigrée de Moravia.—Orzoaică «Păun».—Ovăsurĭ diferite.—etc.

Se recomandă următoarele seminţe de semănat în primăvară :

Porumbul Alcsuter timpuriŭ. Cel maĭ greŭ, culorat şi căutat pentru export, porumb foarte timpuriŭ. Rodnic.

Porumbul Portocaliŭ-italienesc. Cel maĭ rodnic porumb colorat şi greŭ. Timpuriŭ.

Porumbul Dinte de cal galben-portocaliŭ. Foarte rodnic şi rustic.

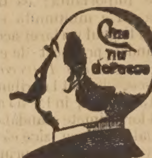
Porumbul Dinte de cal alb alb uriaş. Caragna. Resistă la secete, dar nu se coace de cît la cîmp. Cel maĭ productiv porumb din cîte există; excelent pentru hrana vitelor; necăutat însă pentru export.

Penicelaria spicata. Un păring uriaş din Africa căruĭ nu'ĭ pasă de secete şi dă 2 coase pe an. Foarte bun nutreţ pentru vite. Cresce cel puţin îndoit de înalt şi spicos ca or-ce Mohor, Păring or Meiŭ.

Luzerna de Provence cu bobul mare. Extra-garantată fără cuscută (Tortel) şi de cea maĭ extremă puritate.

Rădăcinĭ de Sparanghel de plantat din cele maĭ bune varietăţĭ.

Vin garantat pur.

ca în aniĭ maĭ înaintaţĭ capul luĭ să serve pentru reclamă, să întrebuinţeze pentru îngrijirea păruluĭ

ESENŢA DE APA A Dr HEUFFEL

Acest remediŭ infailibiĭ întăreşte rădăcina păruluĭ împedecă formarea mătreţeĭ şi căderea părulnĭ şi are ast-fel de efect dezvoltarea în scurt timp a unuĭ păr foarte abondent şi sănătos.

— UN FLACOF 5 LEI —

şi o barbă minunat de frumósă se capete în modul cel maĭ repede şi maĭ sigur prin

Pomadă regenerătoare a doctoruluĭ Heuffel

Această pomadă neîntrecută e cu desăvîrşire nevătămătoare pentru piele şi prin întrebuinţarea eĭ chiar flăcăĭ tinerĭ de tot capătă o barbă frumoasă şi elegantă şi nişte mustăţĭ admirable.

— UN BORCAN 3 ŞI 6 LEI —

Depositul geueral: **DROGUERIA BRUSS**, Bucureştĭ, Bul. Elisabeta.

„PATRIA"

SOCIETATE ROMÎNĂ DE ASIGURARE ŞI DE REASIGURARE

Capital social vărsat leĭ 1.000.000

Sediul societăţeĭ : BUCUREŞTI, strda Smirdan, 15

Branşa asigurărilor asupra vieţeĭ

«PATRIA» *primeşte asigurări pentru caz de moarte şi de viaţă, asigurărĭ mixte, asigurĭ de zestre en scutire de plata premiilor în caz de moarte a părintelui, asigurărĭ mutuale de supravieţuire cu capital garantat şi cu 85 la sută din beneficiĭ*

Branşa asigurărilor contra Accidentelor

«PATRIA» *asigură contra urmărilor unuĭ accident cu despăgubire pentru caz de moarte, invaliditate permanentă saŭ trecătoare indemnizare zilnică, de asemenea primeşte:*

Asigurarea colectivă a lucrătorilor de stabilimente industriale

Prospecte şi tarife se trimit la cerere gratis şi franco.

Societatea este reprezintată prin agenţĭ în localităţile maĭ însemnate din ţară.

DIRECŢIUNEA

PILULELE ELVEŢIENE

ale farmacistuluĭ

RICH. BRANDT

sînt recunoscute astă-zĭ **în toată lumea** ca singure şi nevătămătoare, plăcute la luare şi eftine.

Este un preţios medicament de casă la **deranjarea organelor abdominale, constipaţie** şi consecinţele lor ca: **Maladii ale ficatului, hoemorheizi** (trinji) **durere de cap, ameţeală, respiraţie deficilă, palpitaţie** (bătae de inimă), **lipsă de poftă de mîncare, umflătura pîntecîului, rîgîială, congestiuni de cap şi pept**, şi este afară de aceasta un uşor

MEDICAMET DEPURATIV

Incercate şi recomandate de cîte-va miĭ de medici practici şi profesori de medicină, hapurile farmacistuluĭ **RICH BRNND** **aŭ obţinut o reputaţie netăgăduită, ast-fel în cît astăzĭ sînt pretutindenĭ preferate tutulor preparaţiunilor de felul acesta.**

A SE FERI LA CUMPARARE DE IMITATIUNI

A se cere numaĭ **pilulele elveţiene ale farmacistuluĭ RICH BRANDT** care poartă ca etichetă o cruce albă pe fund roşiu. **Pretul cutieĭ leĭ 1.50.**

Se găsesc la toate farmaciile şi drogueriile principale din ţară. Depoŭ genezal pentru Beminia la farmacistul **VICTOR THURINGER** în Bucureşti.

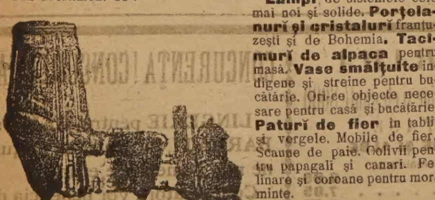
ALBERT ENGEL S-cesor

Casa de confienţă

— FONDATĂ IN BUCUREŞTI IN ANUL 1853 —

Bucureştĭ, strada Carol I, 37

Recomandă onor. sale clientele cît şi pt. publicului, bogatul săŭ asortiment de :

Lămpĭ de sistemele cele maĭ noĭ şi solide. **Porţelanurĭ şi cristalurĭ** franţuzeştĭ şi de Bohemia. **Tacîmurĭ de alpaca** pentru masă. **Vase smălţuite** indigene şi streine pentru bucătărie. Orĭ-ce objecte necesare pentru casă şi bucătărie. **Paturĭ de fier** în tablii şi vergele. Mobile de fier. Scaune de paie. Coliviĭ pentru papagalĭ şi canarĭ. Felinare şi coroane pentru morminte.

Băĭ de zinc în toate dimensiunile şi sistemele. **Duşurĭ** pentru casă. **Recitoare** sistematice pentru casă.

Petroliŭ indigen I-a calitate, decal. leĭ 3.50 şi petrol regal leĭ 5 franco la domiciliŭ. Uleĭ de rapiţă dubl rafinat.

Atelier pentru reparaţie şi comenzĭ pentru or-ce art. de metal

Serviciŭ prompt şi preţurĭ moderate se garantează

„MAYPOLE"

SAPUN DE VAPSIT

Cea maĭ sensaţională invenţiune englezească

MANILE DUPA VAPSIT

Cu maypole — **Cu analină**

Cu acest săpun şi cu puţină apă caldă orĭ-cine poate văpsi *acasă* în 15 minute fără a'şi murdări mânile: *fire de lînă, bumbac şi mătase*, orĭ-ce fel de haine saŭ stofe, atlas, catifea, pluş, perdele de dantele, batiste, stambă, cămăşĭ, ciorapĭ şi mănuşĭ de aţă, de mătase saŭ de orĭ-ce alt-fel, broderiĭ, panglicĭ, pene, pălăriĭ de stofă saŭ pae şi în fine orĭ-ce materie.

Haine se pot văpsi fără a se descoase căptuşeala.

La casurĭ de doliŭ orĭ-ce fel de haine se pot văpsi negru în 15 minute

BUCATA I LEU (NEGRU 1.25)

THE MAYPOLE COMPANY LTD LONDRA

Depositarul general pentru Romînia, Bulgaria şi Grecia

A. S. LENDENBERG, Bucureştĭ, Str. Vesteĭ 11

Locurĭ de vînzare: Bucureştĭ. Luca P. Niculescu Cal. Moşilor 14 P. I. Christescu str. Colţeĭ 14 şi Pînzarĭ 7, M. Economu & Co. Şelarĭ 4, Vasile S. Tudoran str. Pînzarĭ 14, Gustav Rietz str. Carol 54, H. S. Greif str. Lipscanĭ 67, Magasin general de Paris cal. Victorieĭ 42, Drogueria Brus bul. Elisabeta Palatul Băilor Eforieĭ, Drog. Ilie Zamfirescu str. Academieĭ 4, Drog. Pacaţeanu cal. Victorieĭ 17 sub hotel de France, I Martinescu cal. Victorieĭ 140, La Ghemu Roşiŭ str. Lipscanĭ 4, La Lanţ str. Lipscanĭ 5, Petre Ganciu La Bucur cal. Moşilor 2.

Craiova Bazarul Librărieĭ Centrale, Gherman F. Lazăr Colţu str. Lipscanĭ.

Iaşi Singuriĭ depositarĭ : Fraţiĭ I. L. & B. Rosenstein, str. Stefan cel Mare.

LAZAR & BERGER

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI, vis-à-vis de Lib. Socec

în curtea Bisericeĭ Zlătari

MOBILE

ŞI COVOARE

VINZARE IN RATE.—PREŢURI FOARTE EFTINE

A apărut :

CASA RURALA

cuvîntare rostită în şedinţa Camereĭ de la 21 Februarie 1897, de

V. G. MORŢUN

Preţul 10 banĭ. Se afla de vînzare la redacţia ziaruluĭ *Lumea Nouă*

La administraţia acestuĭ ziar se afla de vînzare hîrtie maculatura

---

ADEVARUL!

Neîntrecuta colecţie Austriacă

care a stîrnit sensaţie în tótă lumea şi constînd din 15 juvaerurĭ minunate

Numaĭ pentru 14 leĭ

Un ceas remontoir de buzunar, fason aur.

Regulat foarte bine (pe 36 de ceasurĭ) şi cu cadrul nalt smălţat. Copertele sînt frumos cizelate din cel maĭ [illegible] fason aur, care nu se poate deosibi de aurul adevărat şi nu'şi pierde nicĭ [illegible] lustrul de aur. Pentru mersul re[illegible]lat al acestuĭ ceas remontoir daŭ **gar[illegible]nţie în scris pe treĭ anĭ**

1 lanţ zale imit. de aur fin ;
2 buc. butonĭ de cămaşă imit. de aur ;
O broşă foarte frumoasă de damă.
1 buc. butonĭ pentru plastron ;
1 cutie pentru ceasul de fason aur ;
1 Oglindă de buzunar în cutie ;
1 Ac pentru bluză, fason aur, imit. de aur ;
1 buton pentru guler patent ;
1 ac de cravată foarte fin ;
2 buc. inele de aur imit. cu semi-britiante şi rubine.

Toate aceste 15 juvaerurĭ împreună cu ceasul de aur fason costă NUMAI 14 leĭ.

Se trimete cu ramburs franco în toată Romînia.

ALFRED FISCHER, Exporteur

Wien 1, Adiergasse, No. 12

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucuresci.